

A TESTNEVELÉS SZAK VÁLASZTÁSÁNAK MOTIVÁCIÓS VIZSGÁLATA A BANSKÁ BYSTRICAI PEDAGÓGIAI FŐISKOLÁN AZ 1975. ÉS AZ 1976. ÉVEKBEN A VIZSGÁLAT EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE

PHDR. JAROSLAV STARŠI

(Közlésre érkezett: 1978. december 15.)

BEVEZETÉS

A fiatalok bizonyos készségekkel és képességekkel hagyják el a középiskolát, amelyek lehetővé teszik számukra a felnőttek társadalmába való bekapcsolódást. A jövődől testnevelőnél alapvető, hogy a testneveléshez való viszonya pozitív legyen, megfelelő mozgáskészséggel és a gyerekekkel való pozitív kapcsolatletteremtő képességgel rendelkezék, ami a tanári munkában nélkülözhetetlen.

A testnevelés iránti pozitív vagy negatív viszony rendszerint már az általános iskolában alakul, s a középiskolában fejlődik ki.

A pedagógiai főiskolák testnevelő tanárainak szükséges tudniok, hogy a középiskolai fiatalság miért határozza el magát aránylag nagy számban arra, hogy testnevelést tanuljon, a testnevelés szakot válassza. Azért kell erről tudomást szerezniök, mert új testnevelési kádereket képeznek ki, akik szocialista államunk oktatásügyi rendszere alapján tovább fognak munkálkodni az ifjú generáció személyiségének sokoldalú fejlesztése és kommunista nevelése érdekében.

Tanulmányunk célja a testnevelés szak választása motivációjának vizsgálata, s a vizsgálat eredményeinek értékelése a Banská Bystricai Pedagógiai Főiskolán az 1975. és 1976. években. A cikkben azt elemezzük, hogy hallgatóinkat, akik testneveléssel összefüggő tantárgykombinációt választottak, mi készítette erre az elhatározásra.

1. A PROBLÉMA ELMÉLETI ELEMZÉSE

Feltétlenül szükséges, hogy a főiskola testnevelő pedagógusai tájékozódni tudjanak a testnevelés szak választásának motivációiról. Elemezni kellene minden tényezőt, amely a hallgatókat arra készítette, hogy a testnevelés szakot válasszák, mivel ezek a tényezők rendszerint visszatükrözik a szükségletet.

Az elemzést a következő tényezőkre kellene beállítani:

- a) életkörülmények, illetve a testgyakorlási lehetőségek a lakóhely közelében, az iskolai testnevelés mellett, a szülők és pedagógusok viszonya a testneveléshez;
- b) a testnevelő szakos hallgatók képessége;
- c) a gyermekekhez és tanári hivatáshoz való viszony.

* A szerző a Banská Bystricai Pedagógiai Főiskola oktatója.

A személyiség struktúrájába általában belevonjuk a motivációt is. A motiváció a leganalizáltabb pszichológiai problémákhoz tartozik. A motiváció fogalma alatt általában a különböző indítókok összhatását értjük.

MACÁK (1971) a sporttevékenység motiváció-folyamata alatt a sportoló személyiségre ható külső és belső feltételeket érti, amelyek irányítják és aktivizálják tevékenységét, s amelyek majdnem mindig egy bizonyos szükséglet kielégítésével s a cél elérésével függnek össze. A motiváció olyan alapvető tényekből indul ki, mint például: az ösztön, a szükséglet, az érdeklődés, az érték, a társadalmi versengés, a siker, az érvényesülés.

2. A KUTATÁS FELADATA ÉS HIPOTÉZISE

A testnevelés szak választása motivációjának elméleti kutatása és az eddigi tapasztalatok alapján állítottunk össze egy név nélkül kitöltendő kérdőívet, melynek célja, hogy a Banská Bystricai Pedagógiai Főiskola testnevelő szakos hallgatói körében minden évben megállapítsuk a szakválasztás motivációját.

A kérdések főleg az életkörülmények kutatására irányulnak, vagyis:

- a) a testnevelési lehetőségek az általános iskolákban és a középiskolákban,
- b) a testgyakorlási lehetőség a lakóhely közelében,
- c) a kért szüleinek viszonya a testneveléshez,
- d) az általános iskola testnevelő pedagógusainak szakképzettsége és viszonya a testneveléshez.

A felmérés a továbbiakban a hallgatók mozgáskészségeinek kutatására irányul, azaz:

- a) milyen korban kezdődött a szervezett testnevelés,
- b) reprezentálta-e a hallgató valamilyen sportágban az általános iskolát, vagy a középiskolát.

A felmérés néhány kérdéssel arra is választ keres, hogy mi készítette a hallgatót arra, hogy beiratkozzék a pedagógiai főiskola testnevelés szakára.

Az említettek alapján a következő hipotézis állítható fel: „A pedagógiai főiskola testnevelési szakára való jelentkezés döntő motívumát az életkörülmények és a folyamodó mozgáskészségei alkotják.”

3. MÓDSZEREK

Munkánkban a következő kutatási módszereket alkalmaztuk:

- a) a publikált tudományos módszertani irodalom kritikai elemzése és az adatok feldolgozása,
- b) a természetes környezetben készült felmérés.

A név nélkül készült felmérés (anonim ankét) SZOSTKIEWICZ (1965) szerint: a természetes környezetben készült felmérésnél a kutató élőszóval nyújt tájékoztatást. A kérdőívek kitöltéséhez megfelelő környezetet kell kialakítani (helyiség, idő, írókellék stb.). Az anonimitást egy urna biztosítja, ahová a vizsgált személyek a kérdőíveket bedobják, vagy más módon adják le azokat.

A kérdőívek 1975. XI. 6-án és 1976. X. 13-án lettek kitöltve. Minden kérdőív helyesen kitöltött és értékelhető volt. A felmért hallgatók:

1. csoport: 1974-ben érettségizettek, 134 fő,
2. csoport: 1975-ben érettségizettek, 144 fő.

A középiskola utolsó évében elért tanulmányi eredmény áttekintése

PF – 2. évf.	kategória és az érettségi éve	férfiak		nők		együtt	
		1974	1975	1974	1975	1974	1975
testnevelés– honvédelem eredmény	n	31	34	11	15	42	49
	\bar{x}	2,42	2,39	2,33	2,19	2,38	2,29
	s	0,47	0,49	0,39	0,38	0,44	0,46
oroszl testnevelés eredmény	n	–	2	4	7	4	9
	\bar{x}	–	2,10	1,85	1,83	1,85	1,88
	s	–	0,20	0,13	0,14	0,13	0,16
matematika– testnevelés eredmény	n	7	4	2	2	9	6
	\bar{x}	2,31	2,32	1,75	1,76	2,03	2,06
	s	0,64	0,62	0,20	0,21	0,61	0,68
földrajz– testnevelés eredmény	n	4	3	8	5	12	8
	\bar{x}	2,25	2,12	1,77	1,84	2,01	1,96
	s	0,17	0,18	0,29	0,32	0,34	0,39
testneveléssel kapcsolatos kombinációk eredmény		férfiak együtt		nők együtt		mindkét cso- port együtt	
		1974	1975	1974	1975	1974	1975
	n	42	43	25	29	67	72
\bar{x}	2,38	2,36	2,03	2,01	2,25	2,23	
s	0,47	0,49	0,39	0,43	0,47	0,44	

A kérdőív összesen 30 kérdést tartalmaz. Azon igyekeztünk, hogy a kérdések a problémák logikus egységét képezzék, azaz, hogy minden kérdés a motiváció problémájának megoldásához vezessen. A kérdőív elején vannak a legegyszerűbb kérdések. Az összes kérdés a „zárt” típusú kérdésekhez tartozik. Némely, úgynevezett „alternatív” kérdésre csak két, egymást kizáró felelettel lehet válaszolni. A nyílt végű kérdésekre különbözőképpen lehet válaszolni. A 4–12., a 15–19. és a 21. kérdések az életkörülmények megismerésére irányulnak. A 13. és 14. kérdés a testnevelési szakra jelentkező hallgatók fizikai képességeit vizsgálja. A többi kérdés feladata azoknak a motiváló tényezőknél a megállapítása, amelyek összefüggnek a pedagógiai főiskolára jelentkező testnevelés szakot tanuló diákság elhatározásával. Mellékesen azokat a tényezőket is vizsgálja, amelyek a pedagógiai főiskolán végzett testnevelési tanulmánnyal függenek össze.

3.1. A vizsgált csoportok jellemzése

A vizsgált csoportokat a Banská Bystricai Pedagógiai Főiskola testnevelő hallgatói képezik, akik az 1974. és az 1975. évben érettségiztek. Az 1. táblázat a pedagógiai főiskolai hallgatók szakpárosításait és a középiskola utolsó évében elért átlagos tanulmányi eredményeket tünteti fel.

A legtöbb hallgató a testnevelés–honvédelem kombinációt választja. A középiskola utolsó évében elért átlagos tanulmányi eredmény (mind a fiúknál, mind a lányoknál) azt bizonyítja, hogy a többségükben átlagos, illetve gyengébb tanulók voltak. Azok a lányok, akik 1975-ben érettségiztek, valamivel jobb tanulmányi eredményt értek el, mint a fiúk, s mint azok a lányok, akik 1974-ben érettségiztek.

A középiskolán elért tanulmányi eredményt illetően azok a fiúk voltak valamivel sikereesebbek, akik a pedagógiai főiskolán matematika–testnevelés és földrajz–testnevelés szakot tanultak.

Kifejezetten jobb tanulmányi eredményt mutattak fel a középiskolán azok a lányok, akik a pedagógiai főiskolán orosz–testnevelés, matematika–testnevelés és földrajz–testnevelés szakot tanultak.

Ha az 1974- és 1975-ben érettségizettek átlagos középiskolai tanulmányi eredményeit vizsgáljuk, látjuk, hogy mindkét csoport csak lényegtelenül különbözik egymástól.

4. A KUTATÁS EREDMÉNYE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Az ankét 4. és 6. számú kérdőívének feleletei alapján tudtuk meg, hogy a kérdezettek többsége nagyobb és kisebb városokban nőtt fel, ahol az általános iskolát látogatták (1–5, 6–9 osztály), s legtöbbjüknek lehetősége nyílt arra, hogy az iskola keretén belül részt vegyen az önkéntes testnevelési gyakorlatokon. Feltételezzük, hogy minden általános iskolában rendszeres sportköröket létesítenek és vezetnek, így a gyermekek sportkiképzésben részesültek. (Lásd a 2., 3., 4. táblát).

A 2. számú tábla azt bizonyítja, hogy a legtöbb testnevelő szakos hallgató több mint 10 000 lakosú városból származik. Ezekben a városokban a testnevelés képzéséhez általában elég jó anyagi és káderfeltételek állnak rendelkezésre, ami hatásosan befolyásolja a testneveléshez való pozitív viszony kialakulását.

A kérdezetteknek rosszabb testgyakorlási lehetőségeik voltak a középiskolában, mint az általános iskolában, mivel a diákság fele nagyobb távolságból járt be az iskolába. Feltehető tehát, hogy az önkéntes testgyakorlásra nem maradt elegendő idejük (lásd az 5. táblát).

2. tábla

Milyen létszámú faluban (városban) nőttél fel:

A lakosság száma	Kategória és a vizsgálat éve	férfiak %		nők %		együtt %	
		1974	1975	1974	1975	1974	1975
a) 500-ig		7,14	—	—	3,45	4,47	1,39
b) 500-tól 3000-ig		33,32	34,95	12,00	27,60	25,33	31,97
c) 3 000-től 10 000-ig		23,80	23,30	20,00	27,60	25,33	25,02
d) 10 000 felül		35,74	41,94	68,00	41,35	47,85	42,72

3. tábla

Közvetlenül a lakhelyeden látogattad az általános iskolát (1–5. osztály)?

Válasz	Kategória és a vizsgálat éve	Férfiak %		Nők %		Együtt %	
		1974	1975	1974	1975	1974	1975
a) igen		92,82	95,54	96,00	89,65	94,04	93,05
b) nem		7,18	4,66	4,00	10,35	5,96	6,95

4. tábla

Közvetlenül a lakhelyeden látogattad az általános iskolát (6–9. osztályt)?

Válasz	Kategória és a vizsgálat éve	Férfiak %		Nők %		Együtt %	
		1974	1975	1974	1975	1974	1975
a) igen		71,40	93,09	92,00	82,75	84,14	88,88
b) nem		28,60	6,99	8,00	17,25	15,86	11,12

5. tábla

Közvetlenül a lakhelyeden látogattad a középiskolát?

Válasz	Kategória és a vizsgálat éve	Férfiak %		Nők %		Együtt %	
		1974	1975	1974	1975	1974	1975
a) igen		40,50	48,93	68,00	58,60	50,83	52,54
b) nem		59,50	51,17	32,00	41,40	49,17	47,46

A választ adók többségének a lakhely közelében nyílt a legtöbb alkalma a testgyakorlásra (játék, szabad mozgás). Rosszabb volt a helyzet a tornatermek és a korcsolyázási lehetőségek szempontjából.

Rendszeres úszáshoz a testnevelő hallgatóknak csak egy kis része jutott (lásd a 6. sz. táblát).

6. tábla

A lakhelytől 500 m távolságra lehetőségük nyílt a testgyakorlásra:

Testnevelési létesítmények	Kategória és a vizsgálat éve	Férfiak %		Nők %		Együtt %	
		1974	1975	1974	1975	1974	1975
a) valamilyen játszótér		92,82	95,53	92,00	82,80	92,38	90,34
b) tornaterem		38,08	48,93	52,00	34,50	43,21	56,99
c) uszoda		21,42	16,31	8,00	10,35	16,39	13,90
d) jégpálya		54,74	51,26	28,00	51,75	44,70	51,43
e) semmi		7,18	2,33	4,00	3,45	5,96	2,78

A 7. és a 8. táblázat bizonyítja a 4. és a 6. táblázatból következő megállapítást, hogy a kérdezett személyeknek a legtöbb esetben már az általános iskolában alkalmuk volt megkedvelni a testgyakorlást. Legfőképpen a sportjátékok és könnyű atletika gyakorlásához volt az általános iskolában jó lehetőségük.

A 9. táblából megtudjuk, hogy a kérdezetteknek a középiskolán is jó lehetőségük volt a testgyakorlásra. Csak az úszásra volt kevés alkalmuk.

Ha a 8. és 9. tábla eredményeit összehasonlítjuk, láthatjuk, hogy a középiskolák nem voltak testnevelés szempontjából olyan jól felszerelve, mint az általános iskolák, melyeket annak idején a hallgatók látogattak.

A 10. tábla azt mutatja, hogy a Banská Bystricai Pedagógiai Főiskola leendő testnevelő hallgatóit (csekély kivétellel), jól képzett testnevelő tanárok tanították, ami nagymértékben motiválhatta a testnevelési szak választását.

A 11. és a 12. táblázatokból megtudjuk, hogy a Banská Bystricai Pedagógiai Főiskola leendő testnevelő hallgatói szüleinek többsége megértéssel volt gyermekeik testgyakorlási érdeklődése iránt, és ezt az igyekezetüket támogatták is. Talán azért is, mert a szülők (főleg az apák) fiatal korukban maguk is sportolók voltak.

A 20. számú kérdés válaszából megtudjuk, hogy a kérdezettek (62,58% az 1. csoportban, 68,44% a 2. csoportban) 17 éves korukig egy bizonyos sportolót mintaképüknek választottak. A sportolók nevei között olyanok szerepelnek, mint: Pelé, Eusebio, Jokl, Golonka, Adamec, Jiri Holik, Martinec, Bengston, Miko, Starsi, Petlák, Thomas, Plachy, Gerson, Clodoaldo, Gruja, Golian, Pivarnik, Garrinicha, Zednicek, Thomas, Droppová, Nepala, Sikolová, Korbutovová, Masková, Mracnová, Glesková, Cerchlanová, Seifertová.

A testnevelő tanulmányokhoz szükséges készségeket nem vizsgáltuk közvetlenül. Ez nem volt munkánk feladata. Erre vonatkozóan csak két indirekt kérdés szerepel annak érdekében, hogy megállapítsuk, milyen korban és milyen sportágban kezdtek a kérdezettek szakszerű vezetés alatt edzeni, s milyen sportban képviselték iskolájukat valamilyen versenyen (13. tábla).

*Az általános iskoláknak (1–5. oszt.) melyeket respondenseink látogattak,
sporttevékenység céljára rendelkezésre álltak:*

Testnevelési létesítmények	Kategória és a vizsgálat éve	Férfiak %		Nők %		Együtt %	
		1974	1975	1974	1975	1974	1975
a) gyermekjátszótér		24,95	53,59	32,00	62,10	26,29	56,99
b) röplabdapálya		54,74	48,93	72,00	58,65	61,09	52,82
c) kosárlabdapálya		49,98	48,93	52,00	51,75	50,66	50,04
d) kézilabdapálya		42,84	46,60	44,00	37,95	43,21	43,09
e) futballpálya		49,98	34,95	64,00	41,40	55,13	23,63
f) atletikapálya		57,12	86,21	84,00	62,10	67,05	76,45
g) homokos árok távolugráshoz		57,12	81,55	72,00	75,90	62,58	79,23
h) tornaterem		52,36	65,24	72,00	75,90	59,60	69,50
i) uszoda		7,14	9,32	4,00	10,35	5,96	9,73
j) jégpálya		38,08	32,62	28,00	27,60	34,27	30,58
k) semmi		2,38	2,33	—	3,45	1,49	2,78

*Az általános iskoláknak (6–9. oszt.) melyeket respondenseink látogattak,
sporttevékenység céljára rendelkezésre álltak:*

Testnevelési létesítmények	Kategória és a vizsgálat éve	Férfiak %		Nők %		Együtt %	
		1974	1975	1974	1975	1974	1975
a) röplabdapálya		78,54	83,88	84,08	86,25	80,46	84,79
b) kosárlabdapálya		63,26	81,55	64,00	65,55	64,07	75,06
c) kézilabdapálya		60,88	65,24	52,00	58,65	58,11	62,45
d) futballpálya		73,78	55,92	84,00	62,10	77,48	58,38
e) atletikapálya		85,68	93,20	96,00	75,90	89,40	86,18
f) homokos árok távolugráshoz		92,82	90,87	84,00	89,70	89,40	90,34
g) tornaterem		90,44	81,55	76,00	93,15	84,93	86,18
h) uszoda		9,52	11,65	8,00	10,35	8,94	11,12
i) jégpálya		52,36	39,61	40,00	37,95	47,68	38,92
j) semmi		—	—	—	—	—	—

A középiskoláknak, melyeket respondenseink látogattak,
sporttevékenység céljára rendelkezésre álltak:

Testnevelési létesítmények	Kategória és a vizsgálat éve	Férfiak %		Nők %		Együtt %	
		1974	1975	1974	1975	1974	1975
a) röplabdapálya		92,82	81,55	80,00	89,70	87,91	84,79
b) kézilabdapálya		66,64	67,57	44,00	62,10	58,11	65,33
c) kosárlabdapálya		80,92	76,89	88,00	69,00	83,44	73,67
d) futballpálya		64,26	58,25	60,00	51,75	62,58	55,60
e) atletikapálya		85,68	88,54	72,00	75,90	80,46	83,40
f) homokos árok távolugráshoz		92,82	81,55	80,00	69,00	87,91	76,45
g) tornaterem		100,00	83,88	96,00	89,70	98,34	86,18
h) uszoda		14,28	4,66	16,00	17,25	14,90	9,73
i) jégpálya		34,32	18,64	28,00	20,70	31,29	19,46
j) semmi		—	2,33	—	—	—	1,39

A respondenseket szakképzettséggel rendelkező tanító, (tanítónő) oktatta:

Az általános iskolán (1–5. oszt.)	% és a vizsgált csoport száma		Az általános iskolán (6–9. oszt.)	% és a vizsgált csoport száma		A középiskolán	% és a vizsgált csoport száma	
	I.	II.		I.	II.		I.	II.
igen	31,46	32,37	igen	91,06	84,79	igen	91,06	93,13
nem	23,84	36,14	nem	2,98	9,73	nem	2,98	4,17
nem tudom	44,70	32,37	nem tudom	5,96	5,56	nem tudom	5,96	2,78

11. tábla

A respondensek szülei fiatal korukban sportoltak:

Apa	% és csoportszám		Anya	% és csoportszám	
	I.	II.		I.	II.
igen	68,71	58,38	igen	17,88	23,63
nem	31,29	41,62	nem	82,12	76,37

12. tábla

A respondensek szülei a következőképpen támogatták gyermekeik sporttörekvéseit és céljait:

Apa	% és csoportszám		Anya	% és csoportszám	
	I.	II.		I.	II.
igen	62,75	65,33	igen	58,18	55,60
nem tiltották	34,27	34,67	nem tiltották	40,43	44,40
tiltották	2,98	—	tiltották	1,49	—

13. tábla

A respondensek életkora a szervezett sportolás kezdetén

Sport	Életkor és a csoportok válaszainak összege	7–10		11–12		13–14		15–18	
		I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
könnyű atlétika		—	—	4	6	2	3	8	4
futball		3	4	6	8	5	3	5	4
versenytorna		4	3	2	1	1	—	1	—
jégkorong		1	3	2	1	2	2	—	—
röplabda		1	—	4	3	4	3	7	6
asztalitenisz		1	1	—	1	—	2	2	—
síelés		2	—	2	1	1	—	—	—
kosárlabda		1	2	6	3	2	3	1	2
kenusport		—	—	—	—	—	—	1	—
kézilabda		1	2	—	1	1	2	1	—
úszás		2	—	—	1	—	—	—	—
birkózás		—	—	1	—	—	—	—	—
kulturizmus		—	—	—	—	—	—	1	1
tenisz		—	—	1	—	—	—	—	—
műkorcsolyázás		3	—	—	—	—	—	—	—

Azon respondensek száma, akik általános vagy középiskolájukat a következő sportokban képviselték

Sport	Iskola és a csoport képviselőinek száma	Általános iskola		Középiskola	
		I.	II.	I.	II.
versenytorna		7	9	3	4
könnyű atlétika		34	36	5	9
kosárlabda		19	22	18	21
röplabda		14	16	26	24
futball		19	26	19	23
tájékozódó futóverseny		1	–	–	–
jégkorong		14	12	5	8
asztalitenisz		4	5	3	4
síelés		6	4	6	3
kézilabda		17	15	12	10
úszás		–	1	1	2
sakk		–	–	2	1
honvédelmi verseny		1	2	7	9

Mindkét kérdés válaszából következtetni lehet arra, hogy a kérdezett személyek a pedagógiai főiskolára való felvételük előtt rendelkeztek bizonyos mozgásképességekkel és megfelelő gyakorlattal.

A 14. tábla a testnevelés motivációjának fontos tényezőjével ismerteti meg bennünket, vagyis azzal, hogy a kérdezett képviselte-e iskoláját valamely sportágban. A legtöbb kérdezett személy iskoláját a következő sportágban képviselte: könnyű atlétika, futball, kézilabda, kosárlabda, röplabda, jégkorong.

A kérdezettek véleménye a testgyakorlási lehetőségekről részben eltér az 1–12. táblákban feltüntetett adatoktól. Ezt azzal magyarázzuk, hogy elképzeléseik a testnevelés gyakorlásához szükséges jó előfeltételekről még nem eléggé reálisak.

A kérdezettek nyilatkozatai szerint 17 éves korukig a következő testnevelési lehetőségeik voltak:

Értékelés	% és a csoport száma	
	I.	II.
nagyon jó	20,80	25,02
aránylag jó	59,83	72,20
jelentéktelen	16,39	2,78
nem tudom	2,98	–

A 16. tábla arról tudósít, hogy azok a motívumok, melyek a kérdezetteket arra az elhatározásra készítették, hogy testnevelést tanuljanak a pedagógiai főiskolán, csak 43,38% az I. csoportban és 51,43% a II. csoportban voltak hosszán tartók és állandóak.

16. tábla

Az elhatározás ideje	% és a csoport száma	
	I.	II.
az érettségi évében	20,86	16,39
az érettségi előtt 1 évvel	25,33	32,18
több évvel az érettségi előtt	43,38	51,43
a munkahelyen az érettségi után	10,43	—
más főiskolai tanulmány idején	—	—

A 24. számú kérdésre azt a választ kaptuk, hogy a kérdezettek közül csak 11,92% az 1. csoportból, 2,78% a 2. csoportból akart más tanszakot választani s nem a testnevelést.

A 27. kérdés alapján megállapítottuk, hogy a respondensek közül 61,22% az 1. csoportból és 72,20% a 2. csoportból jobban szereti a testnevelést, mint tanulmányi kombinációjának második tantárgyát.

Amint azt a „Módszer” fejezetünkben megemlítettük, a 23., 25., 28., 29., 30. kérdésekben mellékesen egyes nézeteket és tényeket vizsgáltunk, melyek összefüggnek a pedagógiai főiskolán végzett testnevelés tanulmánnyal, s céljuk a további kutatási feladatok feltárása. Közvetlenül nem függnek össze e cikk feladatával, azért a válaszokat ezekre a kérdésekre nem dolgoztuk fel.

ÖSSZEFOGLALÁS

A felmérés eredményeinek alapján a következőket állapítottuk meg:

1. A Banská Bystricai Pedagógiai Főiskola 2. éves testnevelő szakos hallgatói (az 1975/76. és az 1976/77. iskolaévekben) legnagyobb részben a közepes és gyengébb tanulmányi eredményeket felmutató középiskolai diákság köréből tevődnek össze. Ez a hiányosság valószínűleg abból adódik, hogy nem ismerték a testnevelő szak tantárgyainak tartalmát és jellegét. Hasonló megállapításhoz jutott KUCHEN (1968) FTVS UK Bratislava.

2. A legtöbb kérdezett azt állította, hogy az általános és középiskolákon a testgyakorlási lehetőségek jók voltak, ami szintén hozzájárulhatott ahhoz az elhatározáshoz, hogy az érettségi után testnevelést tanuljon a pedagógiai főiskolán.

3. A lakhely közelében levő sportolási lehetőségek a kérdezett személyeknél jók voltak, vagyis valószínűleg már itt alakult ki vonzalmuk a testneveléshez.

4. A szülők pozitív viszonya a testneveléshez szintén motiválhatta a hallgatók elhatározását, hogy a testnevelés szakot válasszák.

5. Az anketák válaszai szerint a legtöbb testnevelő oktató befolyást gyakorolt a kérdezett személyekre, kellő szaktudással rendelkezett, ami pozitív hatással lehetett a hallgatók mozgáskészségeire.

6. A respondensek – néhány kivétellel – valamely sportágban képviselték általános, vagy középiskolájukat. Ez a tény azt bizonyítja, hogy a némely mozgáskészségüket olyan tökéletességre vitték, hogy az iskolában valamely sportban a legjobbak közé tartoztak. Érthető, hogy a testneveléshez való pozitív viszony kialakulásához ez is hozzájárult.

7. Érdekes, hogy a Banská Bystrica-i Pedagógiai Főiskola egyes testnevelő szakos hallgatói szervezett vezetés alatt aránylag későn kezdtek „sportolni”. Ebből látjuk, hogy a legújabb tudományos ismeretek a tehetséges sportifjúság kiválasztásáról a testnevelési mozgalomban még nem eléggé érvényesülnek.

Az a hipotézis, hogy a Banská Bystrica-i Pedagógiai Főiskolán a testnevelési szakra való jelentkezés döntő motívuma a hallgatók életkörülménye és mozgáskészsége, teljes mértékben igazolódott.

Az 1975. és 1976. években megvalósított felmérés összehasonlítása alapján megállapítottuk, hogy a kutatás eredménye mindkét évfolyamban csak lényegtelenül különbözik egymástól, s hogy a testnevelési tanulmány motivációja egy év távlatát után lényegében nem változott.

IRODALOMFORRÁSOK

1. AMBROS, Z.: Základy štatistických metód. Učebné texty vysokých škôl. Pedagogická fakulta Banská Bystrica. 1972, 150 s.
2. HODANĚ, B.: Poznámky k profesionální zaměřenosti uchazeču o studium telesné výchovy. Těl. Vých. Mlád. 34, 1968, 9, s. 385–396.
3. HODANĚ, B.: Problematika vztahu mezi pohybovými předpoklady a profesionální zaměřenosti k učitelství tělesné výchovy. In: Sborník Přírodovědecké fakulty UP v Olomouci, obdor tělesná výchova, II. Praha, SPN 197, s. 5–30.
4. CHOVANEC, J.: K profilácii poslucháčov telesnej výchovy. Těl. Vých. Mlád. 35, 1968, 4, s. 134.
5. KITTLER, J.: Ke genezi aktivních telovýchovných záujmu. Těl. Vých. Mlád. 37, 1970, 4, s. 150–158.
6. KOCIAN, M.: Motivace tělovýchovné činnosti mládeže ve věku 16 až 18 let a její souvislost s některými společenskými vlivy. In: Sborník Pr. F UP v Olomouci, obdor tělesná výchova, I. Praha, SPN 1970, s. 21–56.
7. KOCIAN, M.: Tělovýchovní zájmy mládeže ve věku 16–18 let. Teor. Praxe těl. Vých. 16, 1968, 7, s. 430–436.
8. KOCIAN, M.–VALOUŠEK, Ch.: Intelektová úroveň a osobnostní profil uchazeču o studium tělesné výchovy. In: Sborník Pr. F. UP v Olomouci, obdor tělesná výchova, II. Praha, SPN 1971, s. 31–42.
9. KUCHEN, A.: Čo chyba uchádzačom o štúdium telesnej výchovy. Trén. Cvič. 12, 1968, 11, s. 528–530.
10. MACÁK, I.: Psychológia športu. Bratislava, SPN 1971, s. 212.
11. SMRČINA, O.: Statistické tabulky v teórii a praxi. ŠEVT 1962, s. 145.
12. STARŠÍ, J.: Prieskum motivácie štúdia telesnej výchovy na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici. Bratislava, SPN 1977. In: Zborník Pedagogickej fakulty v Banskej Bystrici, Telesná výchova V., s. 21.
13. SZOŠTKIEWICZ, S.: Sociologický výskum. Bratislava, VPL 1965, s. 255.
14. TERČ, I.: Měření postoje studentu ke školní tělesné výchově na střední škole. Teor. těl. Vých. 19, 1971, 2, s. 400–404.

**VERGLEICHENDE FORSCHUNGEN ZUR MOTIVIERUNG FÜR DAS STUDIUM
IM FACH KÖRPERERZIEHUNG AN DER PÄDAGOGISCHEN FAKULTÄT
BANSKÁ BYSTRICA IN DEN JAHREN 1975 UND 1976**

DOZ. PHDR. JAROSLAV STARŠÍ, CSC.

ZUSAMMENFASSUNG

Auf der Grundlage einer Befragung analysiert der Autor die Motivierung für das Studium im Fach Körpererziehung. Diese Befragung bezieht sich auf Studenten, die an der Pädagogischen Fakultät Banská Bystrica studieren und in den Jahren 1974 und 1975 ihr Abitur abgelegt haben. Er vergleicht die Forschungsergebnisse der beiden Jahre miteinander und versucht, neuste Einflußmöglichkeiten auf Sportstudenten während ihrer Hochschulausbildung zu finden.